

Transport ma ogromne znaczenie dla życia codziennego, planowania przestrzennego i ochrony środowiska. Odpowiada za 23% globalnych emisji gazów cieplarnianych, a ograniczenie tych emisji jest jednym z głównych sposobów łagodzenia zmian klimatu. Z dotychczasowych badań wiadomo, że mieszkańcy centralnych i gęsto zabudowanych części miast rzadziej korzystają z samochodu i podróżują na krótsze odległości niż mieszkańcy przedmieść. Niektóre badania pokazują również, że mieszkańcy miast częściej podróżują za granicę i latają samolotami niż mieszkańcy wsi, małych miast i przedmieść. Nie ma jednak wystarczającej wiedzy na temat tego, w jaki sposób miejsce zamieszkania i inne czynniki wpływają na przemieszczanie się oraz jak sposoby podróżowania zmieniają się z czasem i wraz ze zmianami w otoczeniu.

W porównaniu z innymi regionami świata niewiele podobnych badań przeprowadzono w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej. Polska jest jednym z krajów o najszybciej rosnącej liczbie samochodów na 1000 mieszkańców oraz popularności podróży zagranicznych. Badanie zmian w transporcie jest ważne dla życia codziennego mieszkańców, planowania przestrzennego w miastach i ograniczania emisji gazów cieplarnianych. Wyjątkowa sytuacja związana z pandemią Covid-19 stanowi szansę dla badania dynamicznych zmian w zachowaniach badanych osób.

Celem projektu jest zbadanie:

1. Jak podróżują mieszkańcy polskich miast,
2. Jakie czynniki wpływają na różne sposoby przemieszczania się i decyzje z tym związane,
3. Jak sposoby podróżowania zmieniają się w czasie i wraz ze zmianami w otoczeniu i sytuacji,
4. Jakie poziomy emisji gazów cieplarnianych są związane z podróżami.

Projekt bada dorosłych mieszkańców miast Polski: Poznania i Trójmiasta (Gdańsk, Sopot, Gdynia). Polega on na łączeniu wielu różnych metod ilościowych i jakościowych w kilku etapach, zwanych pakietami roboczymi:

- WP1. Obejmuje gromadzenie danych za pomocą geoankiety, pozwalającej uczestnikom oznaczać miejsca na mapie i odpowiadać na pytania dotyczące tych miejsc. Dane opisują sposoby przemieszczania się, cechy uczestników badania, ich sytuację życiową, doświadczenia i postawy. Wykorzystamy systemy informacji geograficznej (GIS) do opisanie cech środowiska zbudowanego i współczynników emisji w celu oszacowania wpływu na klimat.
- WP2. Przeanalizujemy dane ilościowe przy użyciu metod analizy statystycznej i przestrzennej w celu wykrycia trendów geograficznych, analizy struktury emisji, porównania zachowań między grupami mieszkańców i zidentyfikowania głównych czynników wpływających na podróżowanie.
- WP3. Wybierzemy uczestników, z którymi przeprowadzimy pogłębione wywiady: najpierw z członkami gospodarstw domowych, a po roku z jednym członkiem gospodarstwa domowego, w celu omówienia zmian, które nastąpiły w międzyczasie i przyczyn tych zmian.
- WP4. Przeanalizujemy materiał z wywiadów w sposób, który pozwoli nam wyjaśnić związki między zmiennymi i odkryć nowe sposoby interpretacji, zrozumieć sposoby myślenia i podejmowania decyzji oraz powody zmiany zachowań. Przeanalizujemy dane jakościowe i ilościowe łącznie.
- WP5. Rok po badaniu uczestnicy wezmą udział w badaniu powtórnym z pytaniami na temat zmian w ich zachowaniu i postawach.
- WP6. Na podstawie danych z ankiety powtórnej oszacujemy zmiany zachowań i emisji gazów cieplarnianych, jakie wystąpiły, oraz zidentyfikujemy ich czynniki.
- WP7. Pod koniec projektu syntetyczne streszczenie projektu zaowocuje publikacjami akademickimi i raportem dla decydentów.

Wyniki projektu zostaną szeroko rozpowszechnione w środowisku akademickim, wśród profesjonalistów, decydentów i ogółu społeczeństwa. Mamy nadzieję wpłynąć na debatę publiczną i sposoby myślenia o transporcie i jego wpływie na zmiany klimatu, a także zapewnić bazę wiedzy dla podejmowania decyzji politycznych na szczeblu miejskim i krajowym.